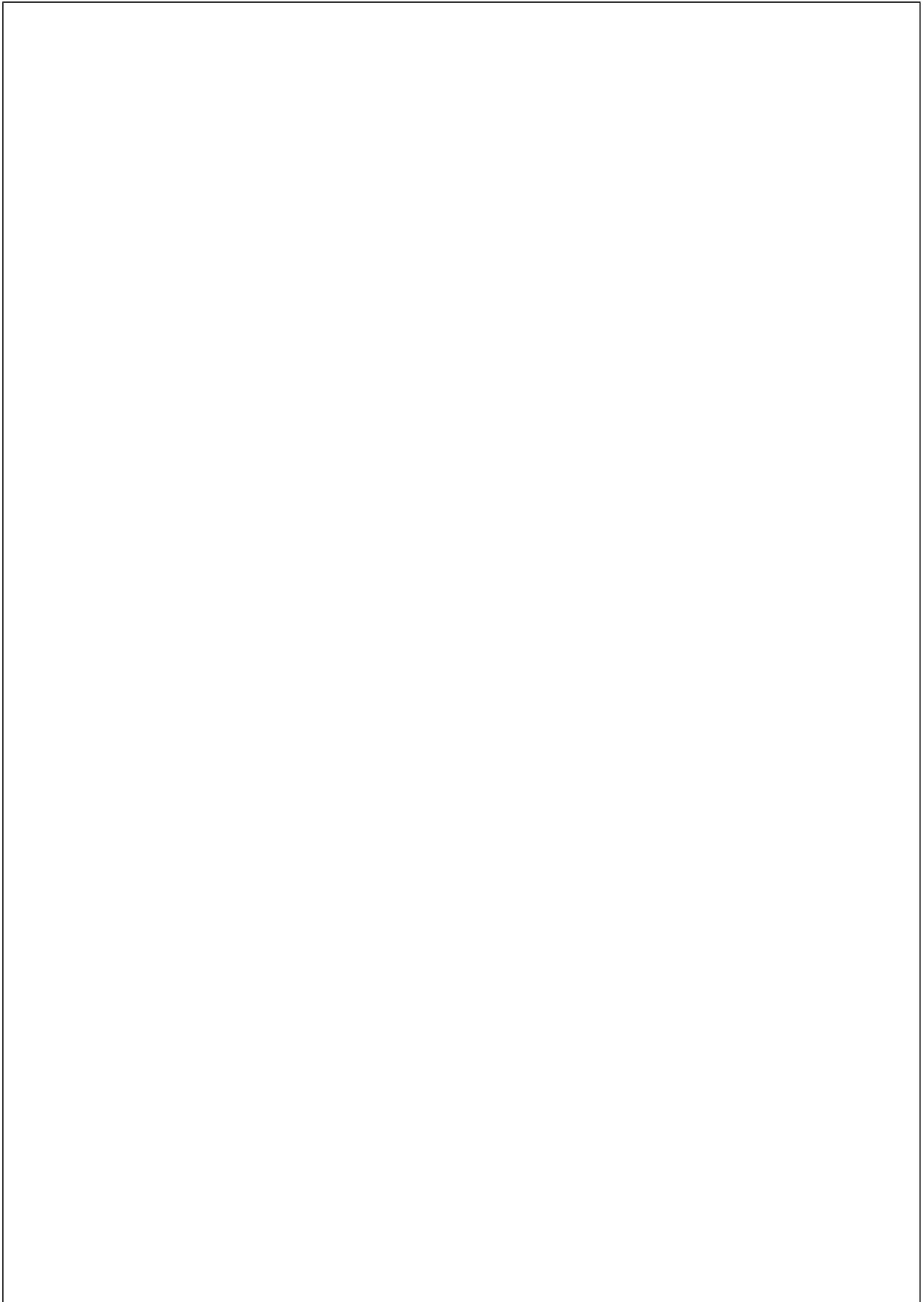

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/190548,Polacy-ratujacy-Zydow-Opowiedziane-wspomnienia.html>
07.03.2026, 17:33

[Następny](#)

[Powrót](#)

Polacy ratujący Żydów - Opowiedziane wspomnienia

10 września 2023 r. odbędzie się wyjątkowa w historii Kościoła Katolickiego msza beatyfikacyjna Rodziny Ulmów. Oddając hołd dla ich ofiarności i odwagi w obliczu niewyobrażalnej tragedii chcemy przypomnieć wspomnienia innych Polaków ratujących Żydów, które zostały opublikowane na portalu IPN opowiedziane.ipn.gov.pl.

10.09.2023

Polacy ratujący Żydów - RODZINA ULMÓW

W podkarpackiej wsi Markowa 79 lat temu doszło do okrutnej zbrodni. 24 marca 1944 r. niemieccy żandarmi zamordowali całą rodzinę Ulmów, w tym siedmioro dzieci oraz ukrywających się w ich gospodarstwie Żydów. Tragedia ta nie została jednak zapomniana. 13 września 1995 r. żydowski Instytut Yad Vashem w Jerozolimie uhonorował pośmiertnie Józefa i Wiktorię Ulmów tytułem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata.

Polacy ratujący Żydów - OPOWIEDZIANE WSPOMNIENIA

Na portalu Opowiedziane.ipn.gov.pl znajduje się szereg relacji dotyczących pomocy udzielonej podczas niemieckiej okupacji w czasie II wojny światowej przez Polaków obywatelom polskim pochodzenia żydowskiego. Opowiadają zarówno ratujący, jak i uratowani. W dniach od 8 do 12 września 2023 r. prezentujemy kolejno pięć fragmentów (shortsów) wybranych notacji Świadków Historii na kanale IPNtv na YouTube.

► [Playlista cyklu](#)

Józef Walaszczyk - Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. W 1941 r. na prośbę swojego znajomego zatrudnił trzydziestu Żydów w fabryce, którą kierował. Większość zatrudnionych przez niego Żydów przetrwało wojnę. Zmarł w 2022 r. w Warszawie.

► Obejrzyj krótką relację

Chava Nissimow - żydowska dziewczynka ocalona z Holocaustu, działaczka społeczna, pisarka. W 1940 r. cała jej rodzina została zamknięta w warszawskim getcie. Zachorowała na tyfus, ale po ucieczce na aryjską stronę uratował ją polski lekarz. Potem dwa lata ukrywała ją polska rodzina Walczaków. Aktualnie mieszka w Izraelu.

► Obejrzyj krótką relację (premiera 9 września o godz. 12.00)

Władysław Fugiel - Mieszkaniec wsi Markowa, w której w 1944 r. Niemcy zamordowali rodzinę Ulmów i ukrywanych przez nich Żydów. Zapamiętał okoliczności tamtych zdarzeń. Wraz z ojcem często bywał u Ulmów, znał ich dzieci. Jako niespełna ośmiolatek zapamiętał grozę i uczucie

strachu o własne życie. Był też świadkiem innych niemieckich okrucieństw wobec mieszkańców wsi. Aktualnie mieszka w Warszawie.

► Obejrzyj krótką relację (premiera 10 września o godz. 12.00)

Tadeusz Stankiewicz – Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, syn Sprawiedliwych, brat Sprawiedliwej. Na terenie leśnictwa prowadzonego przez ojca rodzina Stankiewiczów ukrywała około 60 Żydów z pobliskiego, likwidowanego getta. Mieszkali oni w ziemiankach i szałasach wybudowanych w rejonie leśnych bagien oraz na terenie leśniczówki. Aktualnie mieszka w Warszawie.

Bogusława Weychert – Sanitariuszka Batalionów Chłopskich, aktywistka społeczna. Na początku wojny, razem z rodziną ucieka z Pomorza przed niemieckimi mordami. Trafili na Kielecczynę. W objętym tam gospodarstwie rolnym przechowywali do nadejścia Armii Czerwonej żydowską rodzinę z małym dzieckiem. Żyła na Kaszubach (Kowalewo), zmarła w 2020 r.

* * *

Opowiedziane.ipn.gov.pl jest narzędziem, które pozwala na zapoznanie się z archiwalnym zasobem IPN w zakresie historii mówionej. Umożliwia spojrzenie w przeszłość oczami Świadców, którzy dotyczą najważniejszych zagadnień polskiej historii: II wojna światowa, wywózki Polaków na wschód ZSRS, Zbrodnia Katyńska, ratowanie Żydów przez Polaków w czasie Holocaustu, Rzeź Wołyńska, Powstanie Warszawskie, opozycja w PRL, Solidarność oraz szeregu innych wydarzeń.

► [Portal IPN poświęcony Rodzinie Ulmów](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Obejrzyj